

Organisatie 2009

Doelstelling

Informeren, stimuleren en coördineren van de in Utrecht werkzame organisaties op het gebied van natuurbehoud, ruimtelijke ontwikkeling, milieubeheer, milieuzorg en mobiliteit. De NMU wil op deze terreinen het beleid van diverse overheden en andere instanties, particulieren en bedrijven beïnvloeden en begeleiden.

Raad van Toezicht

Jan Westra (vz), Bas Rüter, Gonda Laporte, Paul Peeters, Mario Hartog, Herbert Korbee, Rob Hoekstra, Hens Runhaar, Martien Das.

Raad van Advies

Ineke Herweijer (vz), Guus Beugelink, Olav-Jan van Gerwen, Tienieke de Groot, Ruurd Jonge Poerink, Désiré Karelse, Hans Kursten, Huub van der Maat, Luuc Mur, Jan van 't Riet, Ton Rijken, Jules Scholten, Ernest Schuler, Ineke Thierauf, Tabe Tietema, Ineke Vrij-Standhardt, Taco Jansonius, Bouwe Taverne, Angélique laten checken....

Medewerkers

Ieke Benschop, Pepijn Binkhorst, Marcel Blom, Harmke van Dam, Angélique Erkelens, Joris Hogenboom, Claudia van Holsteijn, Saskia Kluit, Marijke Overbeek, Moniek Vesseur, Pine Berg-Hoogeveen, Maaïke van Lidth de Jeude - Jonkers, Luuk Schouten, Bas Looise, René Langedijk, Ria Marteiijn.

Vrijwilligers en stagiairs

Linda Flipse (vrijwilliger ruimtelijke ordening)
Boris Alers (stagiair milieukunde, onderzoek duurzame energie)

Financiën

Het financiële overzicht van 2009 is medio april beschikbaar. Dit is op te vragen bij de NMU.

Verrommelde locaties aangewezen en onderzocht

De Provinciale Milieufederaties, waaronder de NMU, hielden afgelopen zomer de actie **Verknijpt Landschap**. In elke provincie konden verrommelde locaties worden aangemeld via de website www.verknijptlandschap.nl. Honderden mensen in de provincie Utrecht hebben melding gemaakt van bebouwing of activiteiten die volgens hen niet passen in het Utrechtse landschap.

Uit al die meldingen is een top 6 van meest verrommelde locaties in de provincie Utrecht gekozen. Dit zijn een verloederd bedrijventerrein in Breukelen, de Miele mast in Vianen, de Manege Hoogland-West in Amersfoort, nieuwbouw in Kamerik-Woerden, het bedrijventerrein in Cothen/Wijk bij Duurstede en het benzinstation Maarssen/Oud-Zuilen. De NMU heeft vervolgens deze locaties geanalyseerd en komt met adviezen richting gemeenten. Zo wordt bijvoorbeeld aangedrongen op de ontwikkeling van een visie voor het buitengebied.

De Provinciale Milieufederaties ontvangen in 2010 2,25 miljoen euro van de Nationale Postcode Loterij. Met dat geld zetten de 12 Milieufederaties, elk in hun eigen provincie, zich in voor natuur, milieu en landschap. Met het geld van de Postcode Loterij heeft de Natuur en Milieufederatie Utrecht in 2009 de volgende projecten (mede) bekostigd: de Nacht van de Nacht, Het Klimaatstraatfeest, Verknijpt Landschap en het project nieuwe WRO, de Waterquiz, AveNatuur2000, Nieuwe Binding, Tot hier en niet verder en De Groene Peiler.

Klimaatstraatfeest

Zuiniger wassen, slimmer autorijden, meer en betere isolatie, korter douchen: vele kleine beetjes maken het verschil. Landelijk hebben ruim 3000 straten uit 771 verschillende plaatsen meegedaan met het Klimaatstraatfeest, de energiebesparingscampagne van de Provinciale Milieufederaties. De NMU stond vooraan in de begeleiding en aanmoediging van alle Utrechtse deelnemers en was landelijk projectleider.

Utrechters deden enthousiast mee en wisten veel punten te vergaren met originele besparingsmaatregelen. Ruim 300 straten namen in Utrecht deel. Uiteindelijk is Gironde, een straat in het Utrechtse Leusden, de landelijke winnaar geworden. Zij plaatsen onder meer zonnepanelen en lieten hun garagedeuren onder de woningen isoleren.

Watercafés en zienswijzen op de waterplannen

Het jaar 2009 startte met een grootschalige inspraakoperatie van zowel landelijke, provinciale als regionale waterplannen; een uitvloeisel van de Kaderrichtlijn Water. Voor de NMU was dat aanleiding om in januari twee Watercafés te organiseren voor de provinciale en lokale natuur- en milieuorganisaties en belangstellenden.

Tijdens de goed bezochte avonden werden de waterplannen toegelicht en is vervolgens per deelgebied uitgewisseld welke speerpunten extra nadruk moesten krijgen, welke maatregelen we nog misten en met welke argumenten we onze zienswijze kracht konden bijzetten. Vervolgens werd iedereen gevraagd zelf ook met een zienswijze te komen. Ter ondersteuning kon men gebruik maken van een door de NMU gemaakte checklist. Samen met het Utrechts Landschap, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en het IVN Natuur- en milieueducatie heeft de NMU zienswijzen ingebracht op de waterbeheerplannen van de waterschappen. Ook is ingesproken bij provinciale Staten. Het lobbywerk van de NMU heeft succes gehad. Via een breed gedragen amendement hebben Provinciale Staten op 23 november bij de vaststelling van het Provinciaal Waterplan uitgesproken zich in te gaan zetten voor de bescherming en ontwikkeling van 25 Utrechtse waterparels.

Utrecht

Lichthinder in kaart gebracht in de gemeenten Amersfoort, Soest en Eemnes

De NMU wil gemeenten bewust maken van het belang van het donker en nadelen van de toenemende lichtvervuiling zichtbaar maken. Daarom is dit jaar begonnen met het ondersteunen van gemeenten om lichthinder op te sporen en aan te pakken. De NMU werkt daarvoor samen met lokale groepen en inwoners van de gemeenten.

Als eerste gemeenten hebben zich Amersfoort, Soest en Eemnes gemeld. De bewoners konden op de daartoe door de NMU ingerichte interactieve digitale kaart overmatig verlichte sportvelden, kantoren, reclameborden en dergelijke melden. Zo kwamen uit Amersfoort meer dan 130 meldingen, merendeels van overmatig reclameverlichting.

In overleg met de NMU heeft de gemeente daarop besloten alle Amersfoortse bedrijven door middel van voorlichting te stimuleren om energiebesparende maatregelen te nemen. Ook wil de gemeente bedrijven laten nadenken over technische alternatieven van onder meer reclame- en sierverlichting. Deze maatregelen sluiten aan bij de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van energiebesparing.

Daarnaast gaat de gemeente onderzoeken op welke manier de aanpak van lichthinder structureel kan worden geregeld. Bijvoorbeeld in bestemmingsplannen, via vergunningen of via de Algemene Plaatselijke Verordening.

Vanwege het succes van deze actie wil de NMU graag ook met andere gemeenten in de provincie Utrecht aan de slag.

milieuhulp.nl

Milieuhulp is een nieuwe wiki-site, mede mogelijk gemaakt door de provinciale milieufederaties. Milieuhulp ondersteunt mensen die inbreng willen leveren in de lokale of bovenlokale politieke besluitvorming over natuur en milieu, of die daar zelf initiatieven in willen nemen.

Colofon

Natuur en Milieufederatie Utrecht
Emmalaan 41
3581 HP Utrecht
t: 030 - 254 44 57
f: 030 - 252 34 39
e: info@nmu.nl
i: www.nmu.nl

Uitgave: maart 2010
Eindredactie en interviews: Pine Berg
Foto's: NMU
Ontwerp: Suggestie & illusie
Druk: USP bv, Utrecht
Papier: Reviva print
Oplage: 600

jaarbericht

Natuur en Milieufederatie Utrecht

2009

Actief op veel fronten

Het jaar 2009 begon met klassieke protesten in Utrecht tegen plannen voor nieuwe snelwegen en eindigde met een teleurstellend resultaat bij de onderhandelingen voor een nieuw klimaatverdrag in Kopenhagen. In de tussentijdse 12 maanden is de Natuur en Milieufederatie Utrecht op veel onderwerpen actief en succesvol geweest. In dit jaarbericht kunt u lezen hoe.

Deze vogelvlucht laat zien dat niet alleen ons werkterrein, maar ook onze aanpak heel breed is. In de huidige tijd waarin het streven naar duurzaamheid gelukkig breed gesteund wordt, zetten we in op het bij elkaar brengen van ambitieuze partijen en het van de grond krijgen van initiatieven. We willen graag de schakel leggen van de intenties die door velen worden gedeeld, naar de uitvoering die toch vaak moeilijk is. Onze projecten op het gebied van energie en binnenstedelijk bouwen zijn daar voorbeelden van. De provincie Utrecht laat zich op deze terreinen van een ambitieuze kant zien. De NMU voedt het debat met ideeën voor de uitvoering, bouwt aan een breed maatschappelijk draagvlak, ondersteunt lokale initiatieven, helpt om belemmeringen weg te nemen.

Maar er zijn ook nog steeds onderwerpen waarbij het agenderen en lobbyen bij bestuurders en het onderhandelen met andere belangenbehartigers een belangrijk deel is van ons werk. Want "duurzaamheid" staat dan in algemene zin hoog op de agenda, dat wil niet zeggen dat op alle terreinen ook vanzelfsprekend voor duurzame alternatieven wordt gekozen. Op de korte termijn, de tijdshorizon die veel besluiten bepaalt, staan economie en natuur en milieu nog vaak op gespannen voet. De NMU manifesteert zich dan als belangenbehartiger voor natuur en milieu, bijvoorbeeld bij die snelwegplannen, maar ook bij Natura 2000, de reconstructie Gelderse Vallei en bij gebiedsontwikkeling. We doen dat met oog voor andere belangen en komen met een constructieve inbreng om tot overeenstemming in de "Utrechtse polder" te komen, dan wel de beslissers te voeden met argumenten. Ook over dit soort werk leest u in dit jaarbericht. 2010 wordt een jaar waarin belangrijke keuzen worden gemaakt voor de toekomst van ons land, op lokaal en nationaal niveau. De NMU zal zich ook in dit jaar weer van een actieve kant laten zien!

Joris Hogenboom, directeur

Natura 2000

De NMU heeft zich in 2009 ingezet voor goede aanwijzingsbesluiten en beheerplannen voor de Utrechtse Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden zijn de Europese "top-natuurgebieden". Om deze gebieden officieel aan te wijzen worden aanwijzingsbesluiten opgesteld, waarin de begrenzing en de natuurdoelen worden vastgesteld. Daarnaast moet voor alle gebieden een beheerplan worden opgesteld. Daarin wordt aangegeven welke maatregelen nodig zijn om de natuurdoelen te bereiken en wat de consequenties zijn voor het bestaand gebruik in de gebieden zelf en in hun omgeving. Om het draagvlak voor de beheerplannen te vergroten werkt de NMU samen met de andere provinciale milieufederaties in het programma AveNatura2000. De NMU heeft in dit kader een folder gemaakt waarin we van alle Utrechtse Natura2000 gebieden laten zien wat deze nu zo bijzonder maakt. Ook organiseerden wij een excursie voor bestuurders naar het Natura2000-gebied "Oostelijke Vechtplassen".

Daarnaast is de NMU betrokken bij het opstellen van de beheerplannen. Voor Botshol en Kolland en Overlangbroek heeft de provincie deze zomer een concept-beheerplan naar de minister gestuurd waaruit blijkt dat de natuurdoelen haalbaar en betaalbaar zijn. Helaas gaan deze concept-beheerplannen nog niet in op het terugdringen van de stikstofdepositie.

Het opstellen van het beheerplan voor Groot-Zandbrink heeft stilgelegd in afwachting van een hydrologisch onderzoek. Inmiddels is hieruit gebleken dat er voldoende mogelijkheden zijn om de waterhuishouding geschikt te maken voor het behoud en herstel van de zeldzame blauwgraslanden.

Voor het Binnenveld hebben we samen met lokale natuur- en milieuoorganisaties in een zienswijze aangedrongen op een ruimere begrenzing om de uitbreidingsdoelstelling van blauwgrasland en trilveen daadwerkelijk te kunnen realiseren.

Het komende jaar zal de NMU zich vooral hard maken voor voldoende maatregelen in de beheerplannen om de stikstofbelasting terug te dringen.

Groene tips voor gemeenteraadsverkiezingen 2010

De NMU vindt dat in de verkiezingsprogramma's de ambities voor natuur en milieu niet mogen ontbreken. In de zomer van 2009 gaven de medewerkers van de NMU daarom tips voor groene verkiezingsprogramma's.

Alle lokale politieke partijen in de provincie Utrecht kregen een brief met 'groene tips' van de NMU. In de brief werd onder meer gewezen op mogelijkheden voor duurzame mobiliteit, de nut en noodzaak van investeren in het landschap en hoe gemeenten kosten op energie kunnen besparen door te investeren in duurzame energieopwekking.

Aan de slag met binnenstedelijk bouwen

De NMU vindt het belangrijk dat wonen en werken zoveel mogelijk binnen bestaand stedelijk gebied worden geconcentreerd om de groene ruimte te sparen. In 2009 hebben we diverse activiteiten ontwikkeld om binnenstedelijk bouwen te agenderen en aan te pakken.

Uit de Groene Peiler-enquête begin 2009 bleek dat bijna 70% van de respondenten van mening is dat eerst alle binnenstedelijke ruimte moet worden benut voordat uitbreidingswijken mogen worden gebouwd. Zo'n 60% vindt dat de mogelijkheden voor binnenstedelijk bouwen in de provincie Utrecht lang niet allemaal benut worden. De resultaten van de enquête onderschrijven de visie van de NMU. In juni organiseerde de NMU het debat 'Ruimte zat in de stad!'. Een levendig debat, niet zozeer over de vraag of maar vooral hoe binnenstedelijk bouwen moet. Ook werd de interactieve digitale kaart Binnenstedelijk Bouwen gelanceerd. Hierop kunnen alle inwoners van de provincie Utrecht bouwlocaties aanwijzen. We vinden het niet genoeg om alleen de discussie aan te zwengelen: we willen ook met concrete locaties aan de slag. Daarom startte de NMU in 2009 een coalitie met partijen als Bouwend Nederland, Stichting Bouwresearch, Regionale Woningcorporaties en Architectuurcentrum Aorta. Deze coalitie wil zich graag inzetten voor specifieke binnenstedelijk locaties, gericht op stimuleren van binnenstedelijk bouwen met verbetering van kwaliteit. In 2010 gaan we ermee verder.

Kritisch meekijken bij gemeentelijke structuurvisies

Sinds de nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening zijn gemeenten verplicht een structuurvisie te maken: een ruimtelijk plan voor de hele gemeente. De structuurvisie is een belangrijk document, want bestemmingsplannen moeten ermee in overeenstemming zijn. In 2009 keek de NMU kritisch mee bij de visies van onder andere Soest, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Nieuwegein, Woerden en Utrecht-Rijnsburg.

Precies zoals de NMU wil, kiezen veel gemeenten niet voor grote uitbreidingslocaties, maar voor het beter benutten van binnenstedelijke ruimte. Vooral Nieuwegein en Veenendaal zijn ambitieus. In de visie van Soest miste de NMU aandacht voor de kansen van binnenstedelijk bouwen. Wel heeft deze gemeente het voornemen het bedrijventerrein te intensiveren. Volgens de NMU moet ze dan ook naar private kavels kijken en regionaal samenwerken. Bij Woerden is vooral het nieuw geplande bedrijventerrein een doorn in het oog: Het ligt midden in de open polder Reierscop, en nut en noodzaak van het terrein zijn nog steeds niet aangetoond. Een aantal bezwaren van de NMU tegen de Veenendaalse structuurvisie werd gehonoreerd: de zoeklocaties voor verstedelijking richting Renswoude en Achterberg werden geschrapt. In de definitieve visie van deze gemeente kan de NMU zich grotendeels vinden. In 2010 worden weer diverse structuurvisies gemaakt. De NMU wil hierbij graag in een vroeg stadium meedenken.

Boomhutclub winnaar natuur- en milieuprijs

De boomhutclub uit Bunnik is de winnaar geworden van de natuur- en milieuprijs voor vrijwilligers 2009. De kinderen Ivar, Madelief, Marjon, Mick en Claire voerden actie tegen de plannen voor een snelweg door Amelisweerd. De natuur en milieuprijs, een initiatief van de NMU en het IVN stond dit jaar in het teken van duurzaamheid en jongeren. De prijs wordt sinds 1995 jaarlijks uitgereikt door IVN Consulentenschap Utrecht en de Natuur- en Milieufederatie Utrecht.

Energiebesparing in monumentale gebouwen

Projectmedewerker Ieke Benschop van de NMU organiseerde een serie informatie-bijeenkomsten over energiebesparing bij historische gebouwen en monumenten. „Oude panden zijn goed voor 12 procent van het energiegebruik. Een fors aandeel, dat we niet over het hoofd moeten zien”, aldus Benschop.

De provincie Utrecht telt ruim tienduizend rijks- en gemeentelijke monumenten en ook veel historische gebouwen. Deze gebouwen kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan duurzame ontwikkeling, ook op het onderdeel energie. Be schop: „Vaak wordt gedacht dat je niets mag bij deze gebouwen omdat ze een monumentale status hebben. Maar je kunt heel veel, met de juiste aanpak.” In het najaar van 2009 startte de NMU samen met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en het Center for Sustainability van de Nyenrode Business Universiteit een serie van vier bijeenkomsten, bedoeld voor overheden, architecten, woningcorporaties en particuliere eigenaren. “Wij laten zien wat mogelijk is”, vertelt Benschop. „En het thema begint te leven. De opkomst nam bij elke bijeenkomst toe. Bij de laatste bijeenkomst waren ruim 50 belangstellenden.”

Met de bijeenkomsten wil Benschop twee werelden bijeen brengen: de monumenten- en de milieuwereid. „Beide werelden leven teveel gescheiden van elkaar, ook binnen gemeenten. De monumentenwereld is vaak huiverig voor

energiebesparende maatregelen. Ze vrezen de aantasting van panden.”

Tijdens de bijeenkomsten, waar tal van deskundigen inleidingen gaven, bleek deze huivering ongegrond. Ter sprake kwamen thema's als de isolatie van vensters en succesvolle financiële constructies. Kernbegrip was 'omkeerbaarheid', dus doe geen dingen die je later niet kunt herroepen. Benschop: „Ga bijvoorbeeld geen muren uitbreken, maar kies voor een doos-in-doos constructie – bijvoorbeeld voor een aparte ruimte in een kerk - of voor een energiezuinige vloer bovenop de originele vloer.” Ter inspiratie vonden de bijeenkomsten plaats in monumentale gebouwen, zoals Kasteel Sandenburg in Langbroek en een leegstaand pand van de Universiteit Utrecht. Dat laatste pand liet Benschop – als één van de drie panden - onder de loep nemen door een energie- én een monumentenadviseur. Het rapport bevat een waslijst kansrijke maatregelen.

Het project wordt in 2010 voortgezet.

Tot hier en niet verder

De in december 2008 aangekondigde wegenplannen voor de Ring Utrecht en knooppunt Hoevelaken zorgden in 2009 voor veel commotie. De strijd voor betere plannen speelt overal: in de Utrechtse wijken, in de Tweede Kamer en overal daar tussen. De NMU zit er bovenop.

De petitie die was gestart rond het verschijnen van de startnotities leverde bijna 20.000 handtekeningen op. In februari werden deze aangeboden aan kamerleden.

Milieuminister Cramer daagde vervolgens de NMU uit om zelf een plan te maken. Samen met de Vrienden van Amelisweerd is deze uitdaging opgepikt en werd de Kracht van Utrecht ontwikkeld. In dit plan staan openbaar vervoer, fiets en prijsbeleid centraal.

Het plan is overhandigd aan de regionale bestuurders (wethouder De Bondt van Utrecht en portefeuillehouder Kallen van BRU). Ook is de Kracht van Utrecht gepresenteerd aan diverse volksvertegenwoordigingen, waaronder de Tweede Kamer.

De regio Utrecht kenmerkt zich door levendigheid, mooie landschappen en de nabijheid van een diversiteit aan natuur. Die waarden wil de NMU versterken en behouden, want dat is de Kracht van Utrecht. Vooral op het punt van een gezonde omgeving is nog een wereld te winnen. De wegenplannen zijn een bedreiging voor de luchtkwaliteit en de geluidsbelasting in veel Utrechtse wijken. Ook komt de bereikbaarheid van het groen in de regio nog verder onder druk te staan. De lancering van de Kracht van Utrecht bracht breed enthousiasme.

Op het politieke front wordt gestreden voor nadere doorrekening, in de Utrechtse wijken ziet men kansen voor een betere leefomgeving. De eerste doorrekeningen van de Kracht wijzen op spectaculaire resultaten ten aanzien van minder voertuig verliesuren en knelpunten in de regio.

De NMU richt zich op het voorlichten van politici en burgers. (ook via de site www.utrechtsnelweg.nl en de nieuwsbrief) Bovendien begeleidt de NMU groepen die zich willen manifesteren omtrent de plannen.

NMU peilt mening over snelwegen, stilte en binnenstedelijk bouwen

De twaalf Provinciale Milieufederaties peilen sinds 2006 de mening van Nederlanders over natuur en milieu. In 2009 hield de NMU drie provinciale peilingen via De Groene Peiler.

Ruim 500 inwoners van de provincie Utrecht dachten mee over de voorgenomen aanleg van snelwegen rond Utrecht en Amersfoort. Ook de stilte in de Utrechtse stiltegebieden is digitaal gepeild. En in het begin van het jaar is naar opvattingen over binnenstedelijk bouwen gevraagd. Deelnemers aan De Groene Peiler zijn over het algemeen mensen met een 'groen' hart die zich betrokken voelen bij een mooie en leefbare provincie Utrecht. De uitkomsten van De Groene Peiler worden gebruikt om onze argumenten kracht bij te zetten. Utrecht heeft veertien stiltegebieden. De bekendheid met deze gebieden is gering, zo blijkt uit onze peiling. De meeste respondenten vinden het belangrijk dat

in Utrecht gebieden zijn waar het stil is. Het geluid waar mensen de meeste hinder van ondervinden is afkomstig van motorcrossers. Op de tweede plaats staat het geluid van auto's. Vliegtuigen (militair, recreatie en burger) worden ook vaak gehoord en als hinderlijk ervaren. De stiltegebieden in de provincie Utrecht kunnen stiller, vindt men. Respondenten zien vooral een strenger optreden tegen lawaai-makers als oplossing. Het stilte onderzoek krijgt in 2010 een vervolg. Ruim zestig belangstellenden hebben zich gemeld om in de stiltegebieden het geluid te meten. Het onderzoek wordt met veel belangstelling gevolgd door de media en de provincie Utrecht.

Succesvolle Waterquiz 2009

Samen met het IVN Consulentenschap Utrecht en Het Utrechts Landschap organiseerde de NMU op 31 augustus 2009 de Waterquiz. De quiz stond in het teken van de waterplannen die in 2009 werden vastgesteld.

Op een stralende namiddag kwamen zo'n honderd mensen bijeen op landgoed De Niënhof bij Bunnik. Op deze sfeervolle locatie bogen vier regionale teams, bestaande uit statenleden, waterschapsbestuurders, raadsleden en vertegenwoordigers van lokale natuur- en milieuorganisaties zich over lastige vragen. Quizmaster Sofie van den Enk (RTV Utrecht) wist iedereen goed aan de gang te krijgen. Het werd een bijzonder geslaagde bijeenkomst van het Utrechtse waternetwerk.

Het publiek kon voor, tijdens en na de quiz kennis maken met alle bij water betrokken bestuurders, bijvoorbeeld de nieuw gekozen waterschapsbestuurders. De datum was met opzet gekozen aan het eind van de zomervakantie en vlak voor de definitieve vaststelling van de waterplannen. Voor waterschapsbestuurders en statenleden was het een mooi opwarmertje voor de besluitvorming.

In vier teams werd enthousiast en fel gestreden. Het gele team onder leiding van dijkgraaf Jan de Bondt die de regio van Amstel, Gooi en Vecht vertegenwoordigde, moest het onder andere opnemen tegen het rode team onder leiding van zijn dochter Ingrid de Bondt, die als wethouder van Utrecht de stad vertegenwoordigde. Ook het groene team onder leiding van de kersverse dijkgraaf Annemarie Moons van Vallei & Eem en het blauwe team van de Stichtse Rijnlanden, o.l.v. dijkgraaf Patrick Poelmann bleken geduchte tegenstanders. Vol vuur bedachten zij wat de hoogste dan wel de laagste plek in de provincie Utrecht was, wat voordelen zijn van flexibel peilbeheer en met de handen uit de mouwen bouwden zij een waterfilter van onder andere zand, norit en grind. Vincent Bijlo maakte een aantal prachtige haiku's. Hij was ook het jurylid dat de eerste prijs uit mocht delen voor een passievolle haiku.

Passie voor water
maakt steeds het beest in mij los.
Nu ga ik vissen

Gelderse Vallei donkerste plek van Utrecht

De Gelderse vallei is de donkerste plek van de provincie Utrecht. De gemeente Renswoude is de donkerste gemeente in Utrecht. Samen met de Stichting Natuur en Milieu gingen de Provinciale Milieufederaties in 2009 op zoek naar donkere plekken in Nederland. De donkerste plek van heel Nederland is Schiermonnikoog.

De mate van duisternis wordt in Nederland bepaald door kunstmatige verlichting vanaf de grond. Het licht dat van steden naar boven straalt, kan in een straal van ruwweg 50 kilometer weer naar beneden komen. In Nederland is de hemel daarom grijs of zelfs geel.

De mate van duisternis bepaalt hoeveel sterren je kunt zien. In de Gelderse Vallei zijn op een onbewolkte maanloze nacht ongeveer 600 sterren te zien. In vergelijking: op Schiermonnikoog zijn dat er ongeveer 3.000 en in een stad zijn dat er nog maar vijftig. In de Gelderse Vallei is de Melkweg voor een geïmponeerd oog te zien. De Melkweg is nog net te onderscheiden ten opzichte van de rest van de sterrenhemel.

De donkerste plekken zijn in kaart gebracht voor de vijfde editie van de Nacht van de Nacht, een evenement waarbij mensen kunnen genieten van het donker. De Nacht van de Nacht was dit jaar, ondanks de regen, een groot succes. Ruim 18.000 mensen, waaronder vele kinderen, trokken er uit op. Ze namen deel aan een recordaantal van 300 'duistere' evenementen, verspreid over alle provincies. Ook doofden 120 gemeenten en tientallen bedrijven samen duizenden lampen. De Dom, Euromast, de Zaanse Schans en alle vestigingen van IKEA stonden in het donker, samen met honderden kantoren, kerken, bruggen, torens en monumenten.

Nieuwe Binding werft op betrokkenheid

De Provinciale Milieufederaties willen met het project Nieuwe Binding meer aandacht geven aan de verbinding met individuele bewoners van de provincies. Van oorsprong zijn de Milieufederaties, naast ondersteuner van lokale groepen, sterk gericht op bestuurders, ambtenaren en politici. Het verwerven van voldoende draagvlak en steun vanuit de samenleving bepaalt in belangrijke mate het succes van ons werk en is dan ook onontbeerlijk.

De MNU neemt deel aan de projectgroep Nieuwe Binding. Uit een landelijke enquête onder ruim 2500 mensen bleek dat de meeste respondenten graag een binding aangaan met de Milieufederaties. Men wil vooral op de hoogte blijven van nieuws en activiteiten op het gebied van natuur, milieu en landschap in de provincie. De nieuwsbrief van de Milieufederaties vormt daarvoor een prima middel. Ook willen mensen graag hun betrokkenheid bij de het werk van de Milieufederaties aangeven door mee te doen

aan online onderzoeken (zoals De Groene Peiler, zie ook elders in dit jaarbericht). De bekendheid van (landelijk) acties van de Milieu-federaties blijkt niet groot te zijn. Ook het vergroten van de naamsbekendheid van de Provinciale Milieufederaties is daarom een belangrijk doel van Nieuwe Binding. Nieuwe Binding wordt in 2010 uitgevoerd voor alle Milieufederaties. Dan zullen ook de eerste activiteiten richting de bredere achterban plaatsvinden.

Toekomst voor wind en zonne-energie

Als 60 procent van de woningen in de provincie Utrecht wordt voorzien van zonnepanelen, levert dat voldoende stroom op voor de hele provincie. Het is een opmerkelijk conclusie uit het rapport "Op weg naar 100% duurzaam in de provincie Utrecht!". Het rapport werd opgesteld in opdracht van de NMU door student Milieukunde Boris Alers.

Alers inventariseerde het huidige en het potentiële percentage duurzaam geproduceerde energie in de provincie Utrecht. Minder dan 1 % wordt nu duurzaam geproduceerd. De grootste bronnen zijn wind, waterkracht en biomassa uit rioolwaterzuiveringen. De provincie Utrecht streeft naar 20 % duurzaam in 2020. Dit wil de provincie vooral realiseren met koudewarmte opslag en biomassa. Volgens het rapport "Op weg naar 100% duurzaam in de provincie Utrecht" zijn deze technieken onvoldoende om dit percentage te halen. In de nabije toekomst kan veel meer worden verwacht van wind -en zonne-energie. De NMU heeft samen met de andere milieufederaties en Natuur en Milieu een visie ontwikkeld op de plaatsing van 6000 MW windenergie op land. Daarmee geven zij aan dat deze Rijksambitie op een ruimtelijk verantwoorde wijze gerealiseerd kan worden. In 2010 wijst het kabinet de grote concentratiegebieden aan, en ook de gebieden waar kleinschaliger opstellingen mogelijk zijn. De NMU zal inzetten op de realisatie van een aantal locaties in Utrecht.

Conferentie over de nieuwe wet ruimtelijke ordening

Een jaar na invoering van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening, werd op 10 juni 2009 in Den Haag de balans opgemaakt. De Provinciale Milieufederaties organiseerden hiervoor de Werkconferentie nieuwe WRO 'Een lust of een last?'

Te gast was minister Cramer van VROM. Zij riep iedereen op voortvarend aan de slag te gaan met de WRO: de ruimte in Nederland is niet gebaat bij gekibbel over regeltjes. Het gezamenlijk doel moet zijn: maak Nederland mooier. De NMU, mede-organisator van deze discussiedag, ziet veel goede voornemens over het maken van heldere afspraken over ruimtelijke ordening en bescherming van het landschap. Het is positief dat de nieuwe WRO deze discussie heeft aangezwengeld. Hopelijk worden deze goede voornemens snel zichtbaar in een mooier Utrecht. In de landelijke analyse van de milieufederaties blijkt Utrecht in de sub-top te zitten wat betreft de sturing op een goede ruimtelijke kwaliteit. Maar voor diverse onderdelen is de uitwerking en handhaving in de praktijk nog niet duidelijk. In het voorjaar van 2010 sluiten de federaties hun project af met een publicatie over de uitvoering van de nieuwe WRO.